

CIM3111 กฎหมายธุรกิจและจริยธรรมทางธุรกิจ

Panida Ninaroon
อาจารย์ ดร.พนิดา นิลอรุณ

panida.n@su.ac.th

[Facebook.com/Panida Ninaroon](https://www.facebook.com/Panida-Ninaroon)

[Twitter.com/Panida Ninaroon](https://twitter.com/Panida_Ninaroon)

Chapter 3

จริยธรรมทางธุรกิจ (Business Ethics)

ความหมาย
ความสำคัญของ
จริยธรรม

ความเกี่ยวข้องของธุรกิจและจริยธรรมมีความเกี่ยวข้องกันเป็นอย่างมาก หมายถึง การประกอบธุรกิจมีวงจรที่ตอบสนองความต้องการของกันและกันระหว่างเจ้าของกิจการ ลูกจ้างซึ่งหมายถึงประชาชนทั่วไป หน่วยงานรัฐ พนักงานลูกจ้าง ผู้บริโภค และสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกันทางธุรกิจ เช่น การผลิตสินค้า การขายสินค้า รายได้ ผลกำไร ค่าตอบแทนให้แก่พนักงานลูกจ้าง และความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควบคู่กันไป หากวงจรนี้เกิดปัญหาขาดความรับผิดชอบต่อสังคม จะทำให้การดำเนินธุรกิจไม่ราบรื่น หยุดชะงัก เสื่อมเสียชื่อเสียงและทำให้ธุรกิจนั้นล้มเหลว ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรปฏิบัติตามแนวทางของธุรกิจที่ดีมีจริยธรรมมีจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบชั่วดี

จริยธรรม

การกระทำที่เป็นสิ่งที่ถูกต้องมีความดีงามควรปฏิบัติ และการกระทำใดเป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ส่วนคุณธรรม คือ สภาพคุณงามความดี เป็นความเชื่อของบุคคลส่วนใหญ่ซึ่งยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม และส่งเสริมให้สมาชิกในสังคมกระทำความดีและสร้างคุณประโยชน์แก่สังคม และจริยธรรมธุรกิจ (Business ethics) คือ มาตรฐานการกระทำที่ผู้บริหารควรปฏิบัติในทางธุรกิจ

องค์กรธุรกิจใดมี จริยธรรมทางธุรกิจ

สิ่งที่จะได้รับผลตอบแทน (Feedback) คงมีค่ามากกว่า
กำไรที่สูงสุด (Maximize Profit) แต่จะได้ความภักดีต่อสินค้าและ
บริการ จากผู้บริโภค และสำคัญที่สุดคนที่ได้กำไรจากการที่บริษัทมี
จริยธรรมทางธุรกิจ คือ ผู้บริโภคนั่นเอง

จริยธรรมและความ
รับผิดชอบต่อสังคม
(Ethics and Social
Responsibility
around the world)

จริยธรรมทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อสังคม เป็น
พฤติกรรมที่ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกในการศึกษาเรื่อง
จริยธรรมนั้น เป็นการศึกษาถึงคุณธรรมและการกำหนดข้อบัญญัติ
ทางจริยธรรมไว้ โดยเฉพาะธุรกิจข้ามชาติมีการกำหนดข้อบัญญัติไว้
เพื่อเป็นแนวทางในการถือปฏิบัติ และเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินการ
นั้นเป็นมาตรฐานเช่นเดียวกันทั่วโลก

ความรับผิดชอบต่อ
สังคม
CSR (Corporate
Social
Responsibility)

ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่องค์กรตั้งใจที่จะกระทำให้เกิดประโยชน์ให้แก่สังคมอันนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด โดยองค์กรอาจกำหนดไว้เป็นข้อบัญญัติทางจริยธรรมที่ประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ความรับผิดชอบต่อลูกค้า ความรับผิดชอบต่อคุณภาพของสินค้าหรือบริการ ความรับผิดชอบต่อพนักงาน ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

หลักจริยธรรมตาม
หลักสากลถือปฏิบัติ
ทั่วโลก (Principles
of the Global
Compact)

☐ ด้านสิทธิมนุษยชน Human Rights

หลักการข้อที่ 1 สนับสนุนและยอมรับในสิทธิมนุษยชน

หลักการข้อที่ 2 มั่นใจได้ว่าธุรกิจไม่ละเมิดอันชอบธรรมของ
มนุษยชน

☐ ด้านการใช้แรงงาน

หลักการข้อที่ 3 การให้เสรีภาพในการต่อรองของพนักงาน

หลักการข้อที่ 4 หลีกเลี่ยงการบังคับข่มขู่พนักงาน

หลักการข้อที่ 5 ไม่กักขังหน่วงเหนี่ยวแรงงานเด็ก

หลักการข้อที่ 6 ไม่เลือกปฏิบัติต่อพนักงาน ต้องปฏิบัติต่อ
พนักงานอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

หลักจริยธรรมตาม
หลักสากลถือปฏิบัติ
ทั่วโลก (Principles
of the Global
Compact) (ต่อ)

□ ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

หลักการข้อที่ 7 สนับสนุนแนวทางที่ปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม

หลักการข้อที่ 8 ถือปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หลักการข้อที่ 9 ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หลักการข้อที่ 10 ธุรกิจดำเนินกิจการอย่างถูกต้องปราศจากการติดสินบน การไม่มีคอร์รัปชัน Anti-corruption

ที่มา : The U.N. Global Compact

ขอบเขตความ
รับผิดชอบขององค์กร
ธุรกิจต่อสังคม (Area
of Corporate Social
Responsibility)

1. ความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน
2. ความรับผิดชอบต่อสุขภาพและสวัสดิการของประชาชน
3. ความรับผิดชอบต่อด้านการศึกษา
4. ความรับผิดชอบต่อด้านสิทธิมนุษยชน
5. ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
6. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
7. ความรับผิดชอบต่อวัฒนธรรม
8. ความรับผิดชอบต่อชุมชน
9. ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม
10. ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย
11. ความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ

องค์กรธุรกิจหลายแห่งได้กำหนดบทบัญญัติบริษัท (Corporate credos) หรือ (Code of Conduct) หน่วยงานต่างกำหนดไว้ เพื่อเป็นข้อกำหนดทางด้านจริยธรรมทางธุรกิจ เกี่ยวข้องกับบทบาทความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคร ลังคม สิ่งแวดล้อม หรือ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **Code of Ethics** หมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมของธุรกิจ

เป้าหมายของธุรกิจ
ในอดีต คืออะไร?

เป้าหมายของธุรกิจในปัจจุบัน
คืออะไร?

เป้าหมายของธุรกิจ

อดีต

เพิ่มยอดขาย

ลดต้นทุน

กำไร

ปัจจุบัน

การสร้างมูลค่าเพิ่ม
ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ขององค์กร

อย่างมีความ

รับผิดชอบต่อสังคม

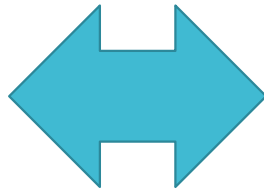
และการมีจริยธรรม

ภาพแสดงผู้มีส่วนได้
ส่วนเสียในธุรกิจ
(Stakeholder)

Business Ethics

บริษัท

ผู้บริโภคน

ทำไม? (WHY?)

การอุปโภคบริโภค
ของประชาชน

การใช้ทรัพยากร
ธรรมชาติต่าง ๆ
ในปริมาณที่
สูงขึ้น

การขยายการ
ลงทุนใน
ต่างประเทศ

ปัญหาต่อสังคมและ
สิ่งแวดล้อม

ผลักดัน

- การใช้แรงงานเด็ก
- ความปลอดภัยของผู้บริโภค
- โลกร้อน
- ขาดแคลนน้ำมัน
- ขาดแคลนอาหาร

CSR

CSR ย่อมาจาก Corporate Social
Responsibility

การดำเนินธุรกิจด้วยความ รับผิดชอบต่อสังคม

การคำนึงถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินธุรกิจทุกคน

โดยเฉพาะสังคมที่อาจได้รับผลกระทบ
ต่อการดำเนินธุรกิจ

เป้าหมายสูงสุดของ CSR

การสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรธุรกิจไปพร้อมๆ กับการสร้างความเจริญอย่างยั่งยืนให้แก่สังคม

ผลลัพธ์ที่ได้จาก CSR

ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร แแบรนด์ และผลิตภัณฑ์ ในบางกรณียังช่วยส่งเสริมยอดขายด้วย

Corporate
Social
Responsibility

PTT Virtual Run
ลมหายใจเพื่อน้อง

ที่มาโครงการ

- การจัดตั้ง “ โครงการลมหายใจเพื่อน้อง ” ขึ้นเพื่อสนับสนุนกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา หรือ กสศ. ในการช่วยเหลือเด็กนักเรียนและเยาวชนที่มีความเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบการศึกษาในปี 2565 ให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- เชิญชวนประชาชนทุกภาคส่วนเข้าร่วมสานต่อลมหายใจเพื่อน้อง ในกิจกรรมเดิน – วิ่งสะสมระยะทาง (Virtual Run) เพื่อแปลงเป็นทุนการศึกษา ซึ่งจะแปลงการวิ่งระยะทาง 10 กม. เป็นทุนการศึกษาจำนวน 2,500 บาท พาน้องกลับโรงเรียนได้ 1 คน โดยตั้งเป้าหมายมอบทุนการศึกษากว่า 150 ล้านบาทให้แก่ น้อง ๆ นักเรียนจำนวนกว่า 60,000 คน* ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะหลุดจากระบบการศึกษา ผ่านกิจกรรมนี้

ประเภทของความรับผิดชอบต่อสังคม

ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม
ทางสังคม CSR
ประกอบด้วยพีระมิดที่มีโครงสร้างดังต่อไปนี้

Carroll's CSR Pyramid

ความรับผิดชอบต่อ สังคมขององค์กร ธุรกิจ (CSR) (ต่อ)

1. Economic responsibilities (ความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ) หมายถึง การผลิตสินค้าและบริการ ที่สังคมต้องการในราคาที่ธุรกิจอยู่ได้ และสนองความพึงพอใจต่อผู้ลงทุนที่ธุรกิจมีความผูกพัน
2. Legal responsibilities (ความรับผิดชอบต่อทางกฎหมาย) หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย
3. Ethical responsibilities (ความรับผิดชอบต่อทางจริยธรรม) หมายถึง การตอบสนองความคาดหวังของสังคม ไม่เพียงแต่กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร
4. Voluntary responsibilities (ความรับผิดชอบต่อโดยสมัครใจ) หมายถึง พฤติกรรมและกิจกรรมที่เป็นที่ปรารถนาของสังคม

ระดับความ
รับผิดชอบต่อสังคม
ของธุรกิจ

น้ำทิพย์ ร่วมกับ 7-Eleven ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

ซื้อ น้ำทิพย์ 550 มล.
2 ขวด 10 บาท
(ปกติ 14 บาท)

QUALITY PRODUCT OF
The Coca-Cola Company
ผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม

6-25 ม.ค. 56

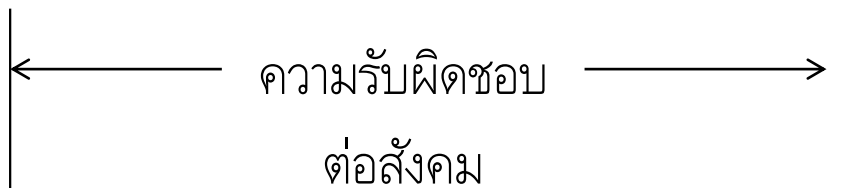
LIVE POSITIVELY

www.TheThinkingWater.com

NAMTHIP, Think, Live Positively and Live Positively Design are registered trademarks of The Coca-Cola Company

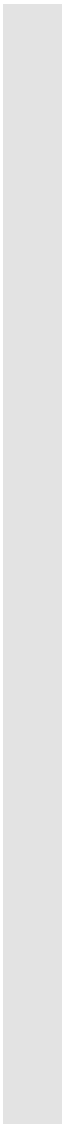
Only
at

ความรับผิดชอบต่อ
สังคมของธุรกิจ

เศรษฐกิจ (ต้องทำ)	กฎหมาย (จำเป็นต้องทำ)	จริยธรรม (ควรทำ)	เต็มใจ (อาจจะ)
-----------------------------	---------------------------------	----------------------------	--------------------------

Starbucks Coffee CSR ในหลากหลายมิติ

เมล็ดกาแฟ
จาก Fair
Trade

การพัฒนาชุมชน
ที่ใกล้ชิดกับ
สตาร์บัคส์

รักษา
สิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากร
มนุษย์

ลดการใช้
สารเคมี

วิธีการ
สร้างสาขา

กากกาแฟ
& แก้ว

พณง. คือ
หุ้นส่วน

พณง.มีส่วน
ร่วมลดต้นทุน

ความสำคัญต่อผู้เกี่ยวข้องภายนอก

สำคัญ

สำคัญ
มาก

วิธีการปฏิบัติในการซื้อเมล็ดกาแฟ

- Fair Trade Certificatedx Coffee

ประเด็นที่สำคัญที่สุดสำหรับบริษัท

- วิธีการปฏิบัติในการซื้อเมล็ดกาแฟ
- ผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น
- ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

วิธีการปฏิบัติในการซื้อเมล็ดกาแฟ

- ความกังวลของผู้บริโภค
- ความโปร่งใสในการจัดการ
- Stakeholder Engagement
- Local Community Engagement

วิธีการปฏิบัติในการซื้อเมล็ดกาแฟ

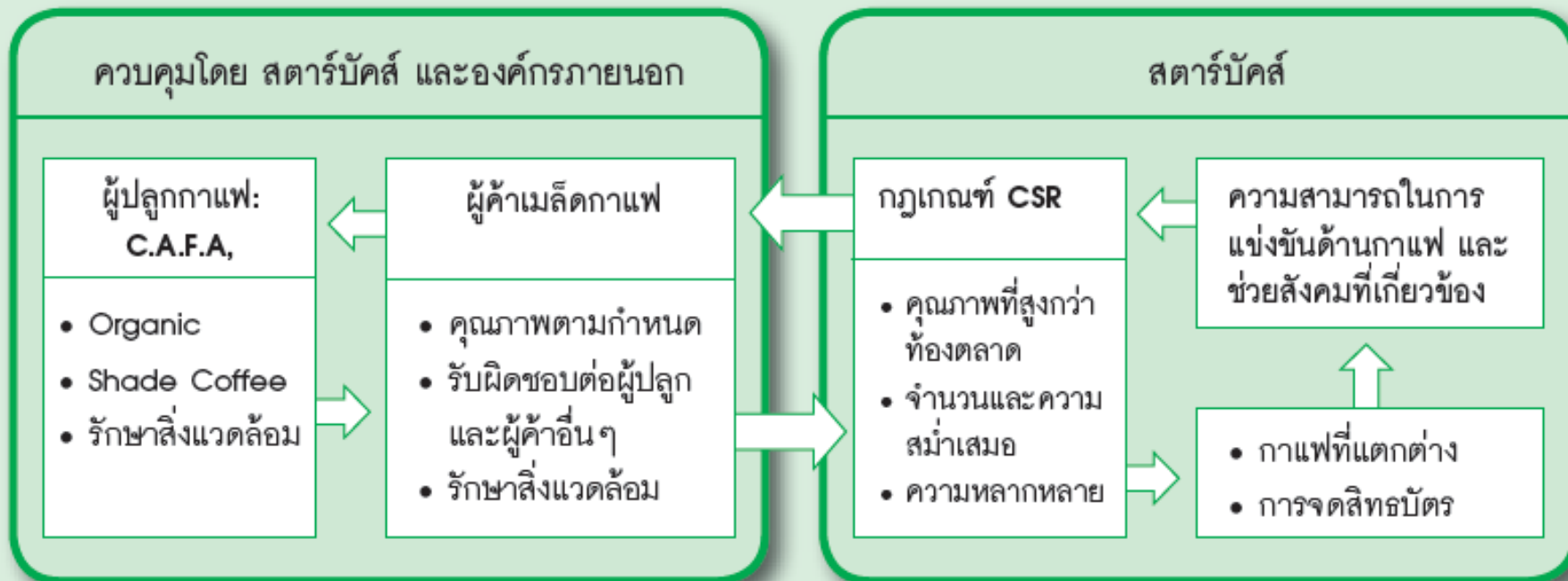
- ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- การปฏิบัติในสถานที่ทำงาน
- การบริหาร CSR
- นโยบายสาธารณะ
- โครงการบริจาคระดับโลก

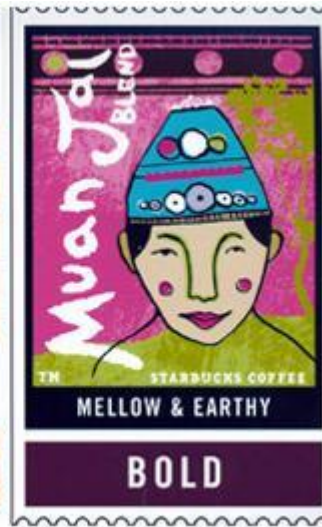
สำคัญ

สำคัญมาก

ความสำคัญหรือโอกาสสูงที่จะมีผลกระทบกับ Starbucks

รูปที่ 2 กระบวนการ CSR ในการซื้อเมล็ดกาแฟของสตาร์บัคส์

บทเรียนที่ได้

จาก

CSR ของสตาร์บัคส์

คืออะไร?

ทำดี ได้ดี ไม่

เกิดขึ้นตามยถากรรม
แต่เป็นการทำดีและได้
ดี เพราะเกิดจากการ
คิดเชิงกลยุทธ์

CSR แท้หรือ

เทียมเป็น

อย่างไร?

การค้าที่เป็น

ธรรมคืออะไร?

การค้าที่เป็นธรรม (Fairtrade)

เป็นการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับความยุติธรรม
ทางการค้าที่สนับสนุนมาตรฐานสากลใน
เรื่องแรงงาน สิ่งแวดล้อม และสังคม
สำหรับสินค้าและบริการ

What is fair trade?

When the money we pay for products gives producers enough to afford life's essentials

Nutritious food

Education

Community Improvements

Healthcare

ชาวไทยภูเขาชนเผ่าอาข่า

Organic//
Fair
Trade
//Whole
Arabica
Beans

ส่งไปจำหน่ายทั่วโลก

คุณภาพชีวิต
ที่ดีขึ้น

กาแฟดอยช้าง

ภายใต้ตราสินค้าที่เป็นธรรม

กาแฟระดับ
โลก

ไม่ถูกกดราคา

สร้างบริษัท

ชุมชนมีการ
พัฒนา

“ไม่ใช่เพราะกาแพทำเงิน
ให้กับเรา แต่เพราะกาแพ
ทำให้เรามีป่าอีกครั้งแต่เพราะ
กาแพทำให้บ้านเรามีนกกลับมา
แต่เพราะกาแพทำให้ครอบครัวเรา
กลับมากินข้าวพร้อมกัน ชีวิตที่ไม่
ต้องเร่งรีบ

เราร้องเพลงตอนเราเก็บกาแพ”

การประกอบการ
เพื่อสังคม (Social
Entrepreneursh
ip)

คืออะไร?

การประกอบการเพื่อสังคม (Social Entrepreneurship)

เป็นนวัตกรรมทางสังคมที่อาศัยทักษะทางธุรกิจของผู้ประกอบการผสมผสานเข้ากับเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนสังคม หรือสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การตอบแทน
ประโยชน์สู่
สังคมเป็นแนว
ทางการขับเคลื่อน
ธุรกิจ

การกระจายรายได้ สู่หน่วยผลิตในกลุ่ม สังคม

แบ่งปันความรู้วิชาการ
ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า
เน้นคุณค่าในตัวมนุษย์มากกว่า
ฐานะรายได้

นวัตกรรมทางสังคม
(Social Innovation)

นวัตกรรมเชิงธุรกิจ
(Business Innovation)

บริการสาธารณสุข
รูปแบบใหม่

อาหารเกษตรอินทรีย์

สหกรณ์ออมทรัพย์

โปรแกรมโอเพนซอร์ส

รูปแบบการสอนอนุบาลเด็กแนว
ใหม่

กลุ่มสิทธิ กลุ่มสตรี
กลุ่มสิ่งแวดล้อม

การ
ประกอบการ
เพื่อสังคม

การพัฒนาธุรกิจและสังคม

นำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้
ควบคู่กับการแก้ปัญหา
เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
อย่างยั่งยืน

โมฮัมมัด ยานุส

นายธนาคารและนัก เศรษฐศาสตร์ชาวบังคลาเทศ

- ผู้พัฒนาแนวคิด “ไมโครเครดิต” การกู้เงินโดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน
- คนจนในชนบทได้มีโอกาสกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ
- มีฐานลูกค้ากว่า 25 ล้านคนทั่วโลก
- ได้รับรางวัลโนเบลในปี 2006

Kumamon

จากการที่จังหวัดคุมาโมโตะในญี่ปุ่นได้รับความเสียหายจากแผ่นดินไหวรุนแรงถึง 2 ครั้ง ติดต่อกันเมื่อเดือนเมษายนปีที่แล้ว จึงได้มีแนวคิดในการนำรายได้จากสินค้าที่เจ้าหมีอ้วนสีดำมีจุดสีแดงบริเวณแก้มชื่อ คุมะมง มาสคอตประจำจังหวัด เป็นตัวแสดงนำ มาเพื่อระดมทุนเพื่อฟื้นฟูเมืองจากความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยตอนนี้รายได้จากการขายสินค้าที่เกี่ยวกับเจ้าหมีแก้มแดงประจำจังหวัดรวมมูลค่าทะลุ 128,000 ล้านเยน หรือราว 39,000 ล้านบาทไปแล้ว ทั้งนี้การใช้เจ้าหมีเซเลบที่ได้รับความนิยม เป็นตัวอย่างในการระดมเงินทุนสำหรับกิจการเพื่อสังคม

ที่มา : WWW.japantoday.com

ร้านภูฟ้า

- มุ่งสร้างวงจรตลาดที่มีประสิทธิภาพระหว่างชุมชนในท้องถิ่นทุรกันดารกับผู้บริโภค
- ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น
- พัฒนาอาชีพให้ประชาชนในถิ่นทุรกันดาร
- สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

‘อภัยภูเบศร’ หรือ สมุนไพรอภัยภูเบศร
ชื่อนี้คุ้นหูคุ้นตาคนไทยยิ่งนัก เพราะ
เลื่องชื่อลือชาเรื่องการใช้สมุนไพร อภัย
ภูเบศรลงทะเบียนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
เพื่อสังคมเมื่อปี พ.ศ. 2561 ซึ่งนอกจาก
ขายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสมุนไพรไทยแล้ว
ยังมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน
สุขภาพมาใช้ในการดูแลสุขภาพของคน
ไทย อีกทั้งในกระบวนการขั้นตอนต่างๆ
ล้วนให้ความสำคัญกับสังคมและ
สิ่งแวดล้อม และผลกำไรมากกว่า 50%
ถูกนำกลับไปลงทุนซ้ำ เพื่อวัตถุประสงค์
ทางสังคมหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์
ส่วนรวม หรือคืนประโยชน์ให้แก่สังคม

ที่มา: <https://urbancreature.co/7-socialenterprise/>

อภัยภูเบศร

นายผลิตภัณฑ์
เกี่ยวกับสมุนไพร

ส่งเสริมเกษตรกร
ผู้ปลูกสมุนไพร

Local Alike:แพลตฟอร์มท่องเที่ยวเพื่อชุมชน

แพลตฟอร์มขายแพ็คเกจเที่ยวสไตล์ Local
พานักท่องเที่ยวไปสัมผัสชีวิตแบบท้องถิ่น
ชานานแท้ เช่น เรียนทำอาหารกับชาวอาข่า
ฝึกร้อยมาลัยกับชาวชุมชนคลองเตย เรียน
ทอผ้า ดักปลา ชิมขนม โดยรายได้จะแบ่ง
ให้กับชุมชนช่วยสร้างศักยภาพให้ชุมชนทำ
ธุรกิจท่องเที่ยวได้แบบยั่งยืน

‘พรรณนา’ (PANNANA) แอปพลิเคชันเสียงบรรยายภาพ สำหรับผู้พิการทางสายตา ที่จะมาคอยสร้างอรรถรสในการรับรู้เหตุการณ์ สีหน้า อารมณ์ของนักแสดง พัฒนาแอปพลิเคชันโดย ฉัตรชัย อภิบาลพูนผล CEO บริษัท กล่อง ดินสอ จำกัด

โดยภายในแอปพลิเคชันพรรณนาจะมีรายการเสียงบรรยายภาพของภาพยนตร์ ละคร รายการโทรทัศน์ต่างๆ เมื่อผู้พิการทางสายตาต้องการชมสื่อบันเทิงต่างๆ ก็เพียงแค่เปิดใช้งานแอปพลิเคชันพรรณนา พร้อมกับเปิดไฟล์เสียงบรรยายภาพ (AD) ของรายการไปพร้อมกัน

ที่มา: <https://urbancreature.co/7-socialenterprise/>

“กิจกรรมเพื่อสังคม มันคือ
มูลนิธิ?”

ต้องโฟกัสทั้งสองจุด

- ด้านธุรกิจ
- เพื่อสังคม
- เติบโตไปพร้อมๆกัน

การประกอบการเพื่อสังคม
ไม่เพียงเป็นการช่วยเหลือ
ผู้ขาดโอกาสเท่านั้น

แต่ยังเป็นการสอนให้คนเหล่านั้นรู้จัก
ช่วยเหลือตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของสังคมอย่างยั่งยืน

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับจริยธรรมทางธุรกิจเป็นอย่างมากเพราะการดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรมช่วยให้องค์กรได้รับความนิยมนเชื่อถือและทำให้สังคมได้รับประโยชน์ ธุรกิจที่คำนึงถึงควมมีจริยธรรมเป็นที่ต้องการของทุกคนด้วยการมีความรับผิดชอบต่อในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นถือเป็นหน้าที่ที่องค์กรทุกแห่งจะต้องตระหนักในควมสำคัญและคุณค่าของจริยธรรมทางธุรกิจและความรับผิดชอบต่อสังคม

คำถามท้ายบท

1. จริยธรรมทางธุรกิจเกี่ยวข้องกับบุคคลใด
2. Stakeholder หมายถึงอะไร เกี่ยวข้องกับจริยธรรมอย่างไร
3. Code of Conduct หรือ Code of Ethics หมายถึงอะไร พร้อมยกตัวอย่างองค์กรธุรกิจประกอบให้เข้าใจ
4. ผู้ประกอบการนักธุรกิจ พึงมีบทบาทความรับผิดชอบทางจริยธรรมต่อบุคคลใดบ้าง
5. CSR หมายถึงอะไร อธิบายพร้อมยกตัวอย่างองค์กรธุรกิจประกอบ